

Марина Сергіївна – активний учасник обласних та Всеукраїнських заходів. За період 2020-2022 р. р.:

- творчої майстерні, виступ з проблеми «Створення інтерактивних аркушів на уроках української мови та літератури»;
- обласного конкурсу «Дистанційний виховний захід», тема методичної розробки: «Конфлікт на робочому місці – шляхи його подолання»;

- обласного фестивалю «Інноваційний урок загальноосвітньої підготовки»: методична розробка уроку з предмета «Українська література» за темою «Художнє відтворення національно-визвольного пробудження народу, уславлення борців за вільну Україну («Пам'яті тридцяти», «Одчиняйте двері...») відзначена як одна з кращих;

- Всеукраїнського конкурсу створення веб-сайтів «Літературна візитка краю» - Диплом учасника;

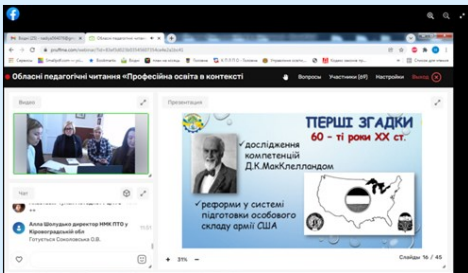
- Всеукраїнського конкурсу «Учитель року – 2021» - Грамота управління освіти м. Кропивницький за зайняте II місце у першому турі конкурсу;

- Всеукраїнської науково-практичної конференції «Електронні кейси для роботи педагогів ЗП(ПТ)О в умовах дистанційного навчання». Тези «Дистанційне навчання та інструменти для організації уроку української мови» опубліковані в збірнику матеріалів конференції.

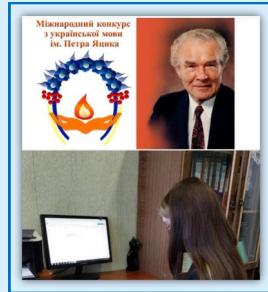
Викладач також активний учасник експерименту регіонального рівня за темою

«Формування м'язових навичок (soft skills) майбутніх кваліфікованих робітників в освітньому середовищі ЗП(ПТ)О» (професійно-технічної) освіти», розпочато в ліцеї у 2021 році. В рамках експерименту брала участь в Міжрегіональних науково-методичних заходах, панорамних вебінарах, науково-методичному семінарі Центральноукраїнського державного будинку художньої та

технічної творчості, обласних педагогічних читаннях, організованих НМК ПТО у Кіровоградській області, виступала перед слухачами курсів підвищення кваліфікації категорій «Керівні та педагогічні працівники обласних НМЦ(К) ПТО», «Директори ЗП(ПТ)О», а також взяла участь у XII Міжнародній науково-практичній Інтернет-конференції «Проблеми та інновації в природничо-математичній, технологічній і професійній освіті», у збірнику матеріалів якої опубліковані тези виступу за темою «Історичний аспект становлення SOFT SKILLS».

Людина, яка критично мислить, завжди ставить запитання: «Що це таке?», «Що я про це знаю?», «Навіщо це мені потрібно?», «Що я дізнався?», «Що я з цим буду робити?», «Де я це зможу застосувати?».

Такі ж запитання все частіше лунають із вуст сучасних здобувачів освіти - майбутніх кваліфікованих робітників. А це означає, що «застарілі способи організації діяльності та освіти, засновані на продуктивності й повторенні, відмирають» (Ф. Лалу). До того ж, «неможливо змінити стан речей, борючись із оточуючою реальністю. Для цього потрібна нова модель, яка зробить існуючу застарілою» (Б. Фуллер).

Саме такою новою моделлю в реальності, що нас оточує, є компетентнісне навчання – навчання, яке орієнтоване на розвиток особистості, її культури мислення, аналітичної рефлексії, самостійності і відповідальності за прийняті рішення. Результатом навчання мають стати не окремі знання, а набута сума компетентностей, які дозволяють організувати діяльність на високому рівні.

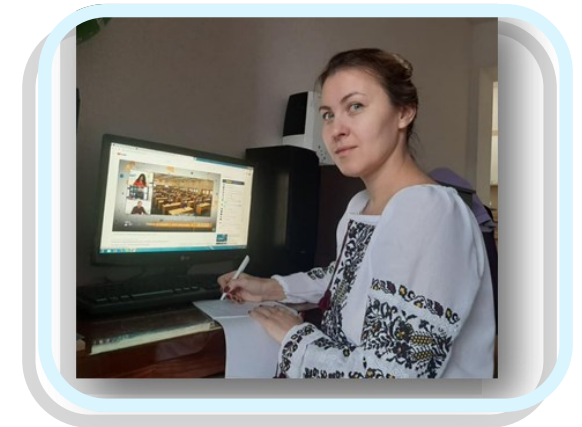
Сформувати суму компетентностей у здобувачів освіти неможливо без використання міжпредметної інтеграції, яка на уроках української мови та літератури, позаурочній діяльності, що проводить Галіцька Марина Сергіївна, є дієвим інструментом реалізації компетентнісного підходу.

Досвід розглянутий на засіданні педагогічної ради ДЗП(ПТ)О «Кропивницький професійний ліцей сфери послуг і торгівлі» (протокол від 23.03.2023 р. № 14) і узагальнений методистом Ткачук Н. В.

ДЗП(ПТ)О «Кропивницький професійний ліцей сфери послуг і торгівлі»

Інтеграція на уроках української мови та літератури як дієвий інструмент реалізації компетентнісного підходу

З досвіду роботи викладача української мови та літератури

ГАЛІЦЬКОЇ
МАРИНИ СЕРГІЙВНИ

м. Кропивницький
2023

*Почніть робити те, що потрібно.
Потім робіть те, що можливо.
І ви раптом виявите,
Що робите неможливе.*

Св. Франциск Ассізький

Українська мова є засобом збереження культурного надбання українського народу; засобом формування особистості здобувача освіти як громадянина України з гуманістичним світоглядом, моральними й естетичними переконаннями та загальнолюдськими цінностями; сприяє розвитку в учнів мовних, інтелектуальних і пізнавальних здібностей. Найважливішими завданнями курсу української мови в старшій школі є: збагачення духовного світу учнів, формування їх світоглядних уявлень, загальнолюдських ціннісних орієнтирів; удосконалення вмінь орієнтуватися в українськомовній інформації, застосовувати на практиці одержані відомості; розвиток умінь вільно спілкуватися у різних сферах та ситуаціях мовлення.

Формування гуманістичного світогляду здобувачів освіти старшої школи, долучення їх засобами художньої літератури до загальнолюдських і національних цінностей; виховання національно свідомих громадян України; естетичний розвиток учнів, підвищення їх загального культурного рівня та розширення культурно-пізнавальних інтересів; сприяння всебічному розвитку учнів, їх духовному збагаченню, активному становленню й самореалізації в сучасному світі – це далеко не повний перелік складових мети вивчення української літератури.

Вимоги навчальних програм обох предметів (рівень стандарту) взаємопов'язані, тобто в їх змісті простежується об'єктивний бік інтеграції.

Обумовлений змістом стандартів об'єктивний бік є підґрунтям для обов'язкової реалізації викладачами суб'єктивного боку, в результаті чого:

- підвищиться рівень мотивації здобувачів освіти до вивчення предметів;
- краще засвоїться матеріал, підвищиться якість знань;
- активізується пізнавальна діяльність учнів на заняттях;
- формуються уміння застосовувати одержані знання в практичній діяльності.

Саме над такою проблемою і працює викладач української мови та літератури ДЗП(ПТ)О «Кропивницький професійний ліцей сфери послуг і торгівлі», «спеціаліст першої категорії» Галіцька Марина Сергіївна.

Викладач спрямовує свою педагогічну діяльність на реалізацію вимог сьогодення, серед яких актуальним стало компетентнісне навчання - для нього характерна робота з опанування не інформації, а способів взаємодії з нею та орієнтація на формування компетентностей, що допоможуть бути успішними в житті. Компетентнісне ж навчання неможливе без процесу інтеграції на

уроках, яка стає необхідним дидактичним засобом, що допомагає створити в учнів цілісну картину світу.

Марина Сергіївна враховує те, що українська література як навчальний предмет має досить значний потенціал для реалізації певних наскрізних ліній, де неможливо обійтись без інтеграційних зв'язків з біологією та екологією, громадянською освітою, основами галузевої економіки і підприємництва та іншими навчальними предметами.

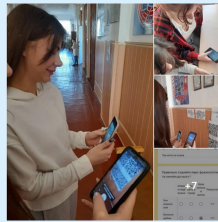
Окрім цього, для формування умінь застосовувати одержані знання в професійній діяльності велика увага надається також інтеграції з предметами професійно-теоретичної підготовки.

Та найвагоміше місце в педагогічній діяльності викладача посідає формування м'яких навичок (Soft Skills) майбутніх кваліфікованих робітників, без яких неможливо стати конкурентоспроможним на сучасному ринку праці. Розвиток творчих і комунікативних здібностей здобувачів освіти, критичного мислення, культури полеміки, уміння аргументовано доводити власну думку; формування вміння компетентно орієнтуватися в інформаційно-комунікативному сучасному просторі; розвиток навичок самоосвіти, бажання і спроможності вчитися впродовж життя – такі розвивальні цілі реалізуються на кожному уроці та в позаурочній діяльності педагога.

В арсеналі Галіцької Марини Сергіївни – різноманіття технологій для реалізації проблеми досвіду.

Для ефективного засвоєння програмового матеріалу з предметів викладач залучає здобувачів освіти до науково-дослідної роботи: мовні явища (використання текстів з професійним спрямуванням; сучасних пісень; інформації, що цікавить учнів); аналіз творів із залученням власного досвіду, створення альтернативних версій твору; цифрові технології для переформатування матеріалу. Такий підхід створює цілісне уявлення про «картину» діяльності та формує необхідність у набутті мовленнєвої компетентності. Таким чином, формуються м'які навички, де мовні та літературні знання стають важливим засобом формування, вираження й удосконалення думки, а не самоціллю в опануванні їх.

Серед інтерактивних технологій перевагу надає проєктний, так як вважає, що в ній найкраще реалізується міжпредметна інтеграція, оскільки дозволяє учням самостійно обирати матеріали для виконання роботи та способи її реалізації й презентації, що розвиває творчий потенціал і формує рівень відповідальності за результати власної діяльності. Технологія є фактором створення ситуації успіху, бо заохочує до залучення власного досві-

ду і, у такий спосіб, підвищує ефективність засвоєння матеріалу та стимулює інтерес учнів як до знань, так і до процесу їх отримання.

Використовує дошку Padlet, де створила класи; на ній розміщує матеріали для підготовки до уроку й роботи на ньому; працювала з її допомогою також під час дистанційного навчання.

Для роботи над мініпроєктами учні не обмежені у виборі редакторів. Створювали аудіо- та відеосупровід поезій, монологів презентацій у TikTok, YouTube, Movavi, InShot, Canva («Чим цікавий митець?», «Твір, що прочитав...»), колажі («Художня деталь», «Кроссенс», «Картки пам'яті»), стіннівки (до Дня писемності і мови, тижнів БЖД і т. і.), брошури («Цікаве про...»), дошки та сайти.

Для простеження градації у знаннях учнів використовує тести як на етапі актуалізації (Wordwall), так і на етапі контролю набутих знань (Live Worksheets, Google Форми).

За час дистанційного навчання створила добірку тестів з різних тем та для різних курсів як з мови, так і літератури, що розміщуються на сайті викладача (<https://sites.google.com/view/movailiteratura-dzp/%>) разом з теоретичними та практичними матеріалами відповідно до теми уроку.

Основні методи навчання: стимулювання й мотивації навчання; метод організації й здійснення навчальних дій і операцій; контролю й самоконтролю.

Серед прийомів викладач найчастіше використовує:

- прийом створення ситуації зацікавленості – введення в навчальний процес цікавих прикладів, дослідів, парадоксальних фактів тощо;
- прийом подиву;
- створення ситуації новизни, актуальності;
- навчальні дискусії;
- заохочення за успішне, сумлінне виконання своїх обов'язків;
- логічні прийоми порівняння, виділення головного, резюмування;
- прийоми обговорення відповідей та коригування думок учнів;
- показ відеофрагментів, кінофільмів з наступним аналізом;
- творчі завдання;
- розповідь, бесіда, інструктаж, вправи за зразком.

З метою підвищення результативності під час роботи на уроці та на етапі його підготовки використовує такі ІКТ та їх продукти:

- колажі, стіннівки, кроссенси, презентації;
- ментальні карти, таймлайн, карти пам'яті, хмари слів;
- Edpuzzle, відеофільми, аудіозаписи, відеоролики;
- Jigsaw Planet, Canva, Padlet, QR-код, сайт.

